

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 29.1.2007
COM(2007) 28 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Sporočilo o izvajanju večletnega programa Skupnosti za boljšo dostopnost, uporabnost
in izkoriščenost digitalnih vsebin v Evropi
(program eVsebineplus)**

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Sporočilo o izvajanju večletnega programa Skupnosti za boljšo dostopnost, uporabnost in izkoriščenost digitalnih vsebin v Evropi (program eVsebineplus)

(Besedilo velja za EGP)

1. UVOD

To sporočilo je bilo osnovano kot odgovor na zahtevo iz člena 5(3) Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta št. 456/2005/ES z dne 9. maja 2005 o vzpostavitvi večletnega programa Skupnosti za boljšo dostopnost, uporabnost in izkoriščenost digitalnih vsebin v Evropi (program „eVsebineplus“), v katerem je navedeno, da „Komisija o izvajanju glavnih področij delovanja iz člena 1(2) poroča Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij najkasneje do sredine leta 2006. V tej zvezi Komisija poroča o skladnosti zneska za obdobje 2007–2008 s finančnimi predvidevanji“.

V sklepu je opredeljen tudi finančni okvir programa (člen 6):

- Finančni okvir za obdobje od 1. januarja 2005 do 31. decembra 2008 je 149 milijonov EUR.
- Od tega je 55,6 milijona EUR je namenjenih obdobju do 31. decembra 2006 (odstavek 1).
- Za obdobje po 31. decembru 2006 se šteje, da je znesek potrjen, če je za to fazo skladen z veljavnimi finančnimi predvidevanji za obdobje, ki se začne leta 2007 (odstavek 2).

2. CILJI PROGRAMA EVSEBINEPLUS

Področje evropskih vsebin igra pomembno vlogo pri razvoju družbe in gospodarstva, ki temeljita na informacijah in znanju. S programom eVsebineplus bodo digitalne vsebine dostopnejše, lažje se jih bo uporabljalo in izkoriščalo, hkrati pa bo prepoznan velik potencial, ki ga ponujajo že obstoječe digitalne vsebine v Evropi. To bo pospešilo nastanek in širjenje informacij na ravni Skupnosti. Program prispeva k ciljem politike, ki si jih je Komisija zadala v pobudi „i2010 – Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje“, zlasti nastajanju „širokopasovnih komunikacij, bogatih in raznolikih vsebin in digitalnih storitev“.

V ta namen so bila v programu izbrana tri specifična področja v javnem interesu. Za tri področja, ki zajemajo geografske informacije, izobraževalne vsebine ter kulturne, znanstvene in akademske vsebine, je v javnem sektorju na voljo zelo veliko podatkov.

Geografske ali prostorske informacije imajo velike možnosti za aplikacije, ki vplivajo na vsakdanje življenje. Takšni podatki omogočajo na primer navigacijske sisteme, pospešujejo sisteme upravljanja javnega prevoza in omogočajo boljše upravljanje območij. Za prostorske informacije v Evropi so značilni razdrobljenost podatkovnih baz in virov, vrzeli v dostopnosti, pomanjkanje usklajenosti in združljivosti med podatkovnimi bazami v različnih geografskih merilih in podvajanje zbiranja informacij. Program na ta način ustvarja boljše pogoje za dostop do digitalnega gradiva, njegovo ponovno uporabo in izkoriščanje, zaradi česar bo mogoče zgraditi proizvode in storitve z dodano vrednostjo po vsej Evropi.

Izobraževalne digitalne vsebine so že bogato zastopane v različnih oblikah na spletu in v drugih zbirkah. Vendar različne prepreke ovirajo učinkovito ponovno uporabo takšnih vsebin v zahtevnejše izobraževalne namene. Raba tehnoloških rešitev je neurejena, organizacijski in pedagoški okviri pa so pogosto nezadostni za podpiranje večjezičnega in večkulturnega dostopa do digitalnih vsebin za učenje in uporabe letih. eVsebineplus bodo financirale dejavnosti, ki šolam, univerzam, študentom, učiteljem in drugim udeležencem izobraževalnega procesa omogočajo dostop do izobraževalnih vsebin, ki ustrezajo njihovim potrebam, jeziku in kulturi, ter njihovo uporabo. Prizadeval si bo ustvariti potrebne strukture in pogoje za nastanek vseevropskih učnih storitev z večjezičnim dostopom za različna izobraževalna in študijska okolja.

Na področju kulturnih, znanstvenih in akademskih vsebin lahko program eVsebineplus občutno prispeva k glavni pobudi i2010 o digitalnih knjižnicah, ki obravnava digitalizacijo, dostopnost na spletu in ohranjanje evropske kulturne ter znanstvene dediščine. Po napovedih Komisije bo do leta 2010 dostopnih vsaj 6 milijonov digitalnih predmetov prek ene same evropske dostopne točke. Program eVsebineplus bo sofinanciral projekte, ki ustrezajo ciljem pobude o digitalnih knjižnicah, in tako bo omogočil integriran dostop do kulturnih in znanstvenih vsebin ter lažjo uporabo v spletnem okolju. Projekti bodo imeli veliko evropsko dodano vrednost in obseg ter bodo obravnavali vprašanja, kot sta interoperabilnost med digitaliziranimi zbirkami ustanov evropske kulturne dediščine in večjezični dostop do ustreznih zbirk.

V skladu s finančnimi okviri, določenimi v Sklepu o programu, se bo program izvajal v dveh fazah. V prvem dveletnem obdobju bodo vzpostavljene zbrane in obogatene zbirke na meddržavni ravni. V drugem dveletnem obdobju bo to osnovo treba razširiti in sistematizirati, kar bo zahtevalo večji proračun.

3. STATUS IZVAJANJA PROGRAMA

eVsebineplus izvaja Evropska komisija. Države članice so zastopane v Upravljalnem odboru za eVsebineplus. Finančna podpora se dodeljuje v obliki dotacij in javnih naročil.

3.1. Odziv na razpis za zbiranje predlogov iz leta 2005

Razpis za zbiranje predlogov je bil objavljen 10. septembra 2005. Odziv je bil izredno velik. Prejetih je bilo 238 predlogov (glej priloženo prilogo), v katerih so bila zaprosena finančna sredstva v skupni višini 370 milijonov EUR.

Ocenjevalci so 28 predlogov ocenili kot odlične ali zelo dobre. Finančna sredstva, zaprosena v teh 28 predlogih, so znašala 49 131 000 EUR. Ker znašajo razpoložljiva finančna sredstva 27 900 000 EUR, je mogoče financirati samo 19 izmed teh predlogov.

Predlogi so bili ocenjeni v skladu z merili za dodelitev „Prispevek k uresničitvi ciljev za določeno ciljno področje“, „Pristop in delovni pogoji“, „Kakovost virov“ in „Večjezični in večkulturni vidiki“.

Na področju **geografskih informacij** so bili za financiranje izbrani 3 projekti. Eden izmed teh projektov je EuroGeoNames (EGN). Njegov cilj je razviti interoperabilno storitev, ki bo informacije o uradnih geografskih imenih povezala v integrirano, večjezično evropsko aplikacijo. Predlog v celoti uresničuje cilje delovnega programa, saj na čezmejni ravni povezuje geografske informacije, ki se hranijo v nacionalnih podatkovnih bazah. Močan konzorcij z visoko priznanim strokovnim znanjem in izkušnjami je dokazal, da je sposoben zagotoviti visokokakovostne delovne pogoje v večjezičnem in večkulturnem okolju.

Odziv na razpis kaže veliko povpraševanje na področju **izobraževalnih vsebin**; financirani bodo 3 projekti. Ti projekti bodo lahko prispevali k nastanku vseevropskih učnih storitev, ki omogočajo večjezično in večkulturno uporabo ter ponovno uporabo lažje dostopnih digitalnih vsebin za učenje. Cilj projekt CITER (Creation of a European History Textbook Repository – Ustanovitev podatkovne baze evropskih zgodovinskih učbenikov) je na primer ustvariti digitalno bazo evropskih zgodovinskih učbenikov s poudarkom na srednješolskem izobraževanju. Predlog ima zelo močno evropsko razsežnost, saj lahko bistveno vpliva na način, kako se zgodovina razume in poučuje. Lahko pomaga premostiti predstave, ki temeljijo na nacionalnih perspektivah, in podpira spodbujanje evropske razsežnosti skupnih izkušenj v izobraževanju. Delovni načrt je dobro zasnovan in vsebuje jasno predstavo o nalogah, ki jih je treba opraviti. Partnerstvo temelji na odličnem strokovnem znanju in virih. Ta predlog se osredotoča na večjezične in večkulturne vidike.

Največ predlogov je bilo prejetih na področju **kulturnih in znanstvenih/akademijskih vsebin**. Za financiranje je bilo izbranih 8 projektov. Projekt „Evropska digitalna knjižnica“ (EDK), ki je bil izbran, je temelj za razvoj glavne pobude i2010 o digitalnih knjižnicah, saj razširja infrastrukturo za sodelovanje evropskih nacionalnih knjižnic z dodajanjem novih partnerjev in združevanjem več knjižničnih virov z obstoječim spletnim portalom („Evropska knjižnica“). EDK bo imela znaten vpliv po vsej Evropi, saj bo povečala čezmejno ponovno uporabo gradiva v nacionalnih knjižnicah. V odličnem konzorciju je zastopano strokovno znanje.

Drug primer je projekt DISMARC (DIScovering Music ARChives – Odkrivanje glasbenih arhivov), katerega cilj je uporabnikom omogočiti, da odkrijejo avdioposnetke v lasti glavnih evropskih radiotelevizijskih hiš, arhivov in drugih ustanov, ki hranijo veliko evropske glasbene avdiodediščine. Informacije o teh posnetkih so trenutno težko dostopne javnosti. Konzorcij je strokovno zelo dobro uravnotežen; upravljalni postopki in delovni pogoji so jasno predstavljeni. Predlog ima zelo močno medkulturno razsežnost.

Za financiranje je bilo izbranih tudi 5 **tematskih mrež**. Te bodo imele jasno vlogo pri dvigovanju ozaveščenosti o prednostih uporabe že obstoječih standardov, saj bodo spodbujale najboljše prakse in združujejo ključne strokovnjake na posameznih področjih (izobraževalne in kulturne vsebine ter informacije javnega sektorja)

Program eVsebineplus je po vsej Evropi pritegnil veliko pozornost zainteresiranih strani za e-vsebine – javne uprave, kulturnih ustanov, kot so muzeji, inštituti, knjižnice in akademski svet, univerze in šole, zasebne družbe, založniki, ponudniki informacijskih in komunikacijskih tehnologij, združenj in mrež organizacij.

Zanimanje in vključenost bodo med izvajanjem programa okrepili stiki med Komisijo in zainteresiranimi stranmi, dejavnosti financiranih projektov in vzpostavljane tematskih mrež, ki bodo združevala določene zainteresirane strani.

3.2. Upoštevanje izkušenj, pridobljenih v okviru razpisa za zbiranje predlogov iz leta 2005

Razpis za leto 2006 gradi na izkušnjah iz leta 2005. Ob upoštevanju razpoložljivih finančnih sredstev je njegov cilj prejeti veliko manjše število predlogov zelo visoke kakovosti.

Zahteve za predloge so upoštevale ta cilj. Podana so bila dodatna pojasnila, kaj odlikuje visokokakovosten projekt: vključevanje ponudnikov vsebin v konzorcij, zagotavljanje dostopnosti kritične mase vsebin, ugotavljanje potreb uporabnikov in omogočanje široke uporabnosti rezultatov projekta.

Tudi niz dejavnosti je bil določen na podlagi prednostnih nalog iz prvega ocenjevanja. Izobraževalne vsebine se osredotočajo na vsebine, ki se uporabljajo za poučevanje s predavanji ali na daljavo v formalnih izobraževalnih sistemih, medtem ko se kulturne in znanstvene/akademske vsebine osredotočajo na razvoj interoperabilnih digitalnih knjižnic in povezujejo različne vrste vsebin, ki jih hranijo knjižnice, muzeji in arhivi.

4. FINANČNA PERSPEKTIVA

Potem ko je bil 17. maja podpisan medinstitucionalni sporazum o novem finančnem okviru, je Komisija predložila „prenovljen paket“, s katerim je prilagodila obstoječe in predlagane pravne akte, da je sporazum lahko začel veljati. Znesek, predviden v paketu za program eVsebineplus za obdobje 2005–2008, znaša 149 milijonov EUR, kar ustreza znesku, določenemu v sklepu.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Odziv na razpis za zbiranje predlogov leta 2005 tako v količinskem kot kakovostnem smislu priča o znatnem nezadovoljenem povpraševanju zainteresiranih strani za digitalne vsebine.

Znesek, naveden v Sklepu o programu za obdobje 2007–2008, je potreben, da bi nadgradili ukrepe, ki so se začeli izvajati leta 2005, in dosegli popoln učinek programa (zlasti na področju digitalnih knjižnic).

Znesek finančnih sredstev, določen v Sklepu o programu za obdobje od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2008, tj. 93,4 milijona EUR, ustreza finančni perspektivi za obdobje od leta 2007.

Priloga: Povzetek ocenjenih predlogov

Ciljno področje/dejavnost	Ocenjeni predlogi¹
Geografske informacije	
3.1.1 Spodbujanje ustrezne infrastrukture – ciljni projekti	29
3.2.2 Spodbujanje bogatenja geografskih vsebin – tematska mreža	4
Izobraževalne vsebine	
4.2.1 Spodbujanje bogatenja izobraževalnih vsebin – projekti bogatenja vsebin	56
4.2.2 Spodbujanje bogatenja izobraževalnih vsebin – tematske mreže	8
Kulturne in znanstvene/akademske vsebine	
5.1.1 Spodbujanje ustrezne infrastrukture – ciljni projekti	58
5.2.1 Spodbujanje bogatenja kulturnih in znanstvenih/akademske vsebin – projekti bogatenja vsebin	61
5.2.2 Spodbujanje bogatenja kulturnih in znanstvenih/akademske vsebin – tematske mreže	16
Utrditev sodelovanja med zainteresiranimi stranmi za digitalne vsebine	
6.1.1 Informacije javnega sektorja – tematska mreža	3
SKUPAJ	235

¹ Trije predlogi niso bili primerni in zato niso bili vključeni v postopek ocenjevanja.